

244

A Népopera (1911-ből származó plakátfejléc) Szemenyei Tivadar reprodukciói

Gábor István

Egy régi épület új élete

Népopera — Erkel Színház

Az Erkel Színház homlokzata (Siklós Péter felvétele)

1910-ben Márkus Dezső karnagy azzal a javaslattal fordult a fővárosi tanácshoz, hogy építsen a Tisza Kálmán téren — ma Köztársaság tér — egy „népies jellegű” színházat. A főváros elfogadta a javaslatot, és 3 ezer négyszögöles ingyen telket adományozott az új színház számára.

Az építkezés Márkus Géza, Komor Marcell és Jakob Dezső tervei alapján kezdődött meg. Márkus Géza műépítész 3200 személyesre tervezte a színházat; és a Művészeti Lexikon szerint „a volt Városi Színházban, az egykori népoperában a Wagner-féle amphitriális nézőtér elveit először alkalmazta nálunk”. (Egy későbbi, 1968-as tanulmány megjegyzi, hogy az elnevezés hibás, mert a nézőtér nem amfitriális, hanem trapéz alakú.) Márkus Géza tervezte egyébként a Király Színházat, a Kolozsvári Nyári Színházat, valamint a budapesti Vörösmarty-szobor talapzatát is. Társa, Jakob Dezső — Komor Marcellhez és Márkushoz hasonlóan — Lechner Ödön nyomdokain haladva, az úgynevezett „magyar építőstílust” képviselte, és másokkal közösen ő tervezte a 18 emeletes OTI-palotát a régi Fiumei úton.

A Népopera — amely az Ország-Világ 1911. december 17-i tudósítása szerint „oly fényesen van megkonstruálva, hogy az első sorban csak oly jól hallani és látni, mint a magas erkély utolsó sorában . . . , avagy a kényelmes páholyokban” — 1911. december 7-én tartotta meg első előadását. A műsoron Márkus Dezső vezényletével Erkel Hunyadi Lászlójának nyitánya szerepelt, majd Sienkiewicz—Henrik Cain: Quo vadis? című, hat képből álló operája, Jean Nougès zenéjével. Az egykori kritikus szerint zenéje miatt a mű megérdemelte volna a százas előadási szériát is; ebben csak a gyöngye librettó akadályozta meg.

Márkus Dezső mellett a Népopera első karmesterei Szenkár Jenő, Grosskopf Márk és „a külföldről hazaédesgetett” Reiner Frigyes voltak. Az első évad műsorán az akkori operarepertoár ismert darabjai, például A trubadur, a Rigoletto, a Mignon szerepeltek. A népszerű műsor a színház kötelezettségei közé tartozott, hiszen a főváros a Népopera elnevezéssel az opera népszerűsítését kívánta kifejezni, és az induláskor szerződésben kötötte ki, hogy az első három évben a földszint és az emelet helyárai három koronánál nem lehetnek magasabbak. A főváros ragaszkodott az operaelőadások magyar nyelvű előadást engedélyezett, ezeket magasabb helyárral. 1912-ben még elégedetten állapíthatta meg a Budapesti Szemle kritikus, Kereszty István: „Az óriási, egyiptomi jellegű színházépület jutányos helyárai, czélszerű belső elrendezése eléggé alkalmas arra, hogy magát megkedveltesse . . . A színpad ugyan nem nagy, de azért elegendő.” Ami az akusztikát, a színháznak teljesen csak egy félévszázad múlva megoldott problémáját illeti, Kereszty megjegyezte: „Hiba, hogy némelyik — gyöngébb hangú — énekes nem hallatszik eléggé a hátsó sorokban.”

A Népopera első újdonsága Louis

Handwritten signature or mark in blue ink.

Ganne zenéjével Vancaire és Mitchel darabja volt: a Furulyás Jankó. 1912 februárjában Puccini szövegírójának, Illicának librettójával bemutatták Giordano Umberto operáját, a Szibériát.

2.

A főváros 1915-ben házi kezelésbe vette a Népoperát, és igazgatójává Tapolczai Dezsőt, Tapolczai Gyula színművész édesapját nevezték ki. Tapolczai nem sokáig maradt a Népopera — 1917-től új nevén Városi Színház — élén; a vezetésben a híres színházi szakember, Beöthy László, majd Faludi Gábor váltotta föl. Ők sem irányították sokáig a Városi Színházat: 1921-től ifj. Ábrányi Emil, 1924-től Sebestyén Géza vette át az igazgatást, és vele együtt a színház bérletét a fővárostól.

Illő megmagyarázni, hogy a Népoperában, amelyet kezdetben hangos ováció fogadott, és ahol féléves fennállása után már Wagner-ciklust rendeztek a bayreuthi és müncheni ün-

házának ének- és zenekarát, karmestereit, díszleteit és segédzeneművezetést, és ugyanilyen összegért szerződtette a magánénekeseket is — ugyancsak erőshangú kritika fogadta. Ezt írta egy bíráló a Vasárnapi Újságban: „A ki rajong a zenéért, Wagner zenéjéért: az, esetleg, elfogultságában nem veszi észre, hogy e Népopera Wagnernek éppen főelvét nem képes megvalósítani: a „Gesamtkunstwerk”-et, a művészet együttségét: a szcenikai hatás, a színpad kellő területe és mélysége, távlata, a kép imponáló volta... sajnos hiányoznak ebben az új színházépületben, mely pedig nézőterét Bayreuthról mintázta le.”

Nem fogadta melegebb kritika az 1914 első napján bemutatott Parsifalt sem; egy bírálója, Járay Dezső szerint az előadás „ismét olyan kalmárszemlé, mely a komoly művészetet fitymáló ügynöki irrodává fajult, melyre egy szót sem érdemes vesztegetni.”

1915-ben csődbe jutott a közben részvénytársasággá alakult vállalkozás: a színháznak 1300 ezer korona jelzálogos kölcsöne és egyéb súlyos adósságai

A hajdani Tisza Kálmán tér a színház építése előtt

nepi előadások mintájára — csak sokkal olcsóbb helyárrakkal; egyedül a Parsifal nem szerepelt a műsoron, ezt viszont, az Operaházat 10 évvel megelőzve, 1914-ben mutatták be —, miért váltakoztak mindjárt kezdetben oly sűrűn a vezetők.

A magyarázat látszólag egyszerű. A látványos és igényes tervek — jó részét megfelelő anyagi támogatás híján — nem sikerült megvalósítani a vezetésnek. Mert hiába mutatkozott be 1912 márciusában Fokinnak akkor már világhírű orosz udvari balett-társulata a Népopera színpadán — Szini Gyula írt róla magasztaló beszámolót a Vasárnapi Újságban —, hiába tüzték műsorra Wagnernek úgyszólván valamennyi művét, a színházat nem sokkal alapítása után támadni kezdték. A Zene című folyóirat egyik 1912-es számában már „A Népopera idegen művészet szolgálatában” címmel jelent meg bíráló. A Wagner-ciklust — amikor a színház 92 ezer koronáért megvásárolta 1912 májusára az anhalti herceg dessau-i udvari szín-

voltak. Ekkor a Népopera RT azt javasolta a tanácsnak: engedjen el a 113 ezer korona tartozásból 75 ezer koronát, viszont kapjon jogot a színház az addigi előadásokon kívül revü, varieté- és moziműsorok rendezésére. Amivel kapcsolatban gúnyosan jegyezte meg az Alkotmány című napilap cikkírója: „Színházból zengeráj és mozi lesz — s egyéb mutatványok is lesznek láthatók a Nemzetközi Műtőben.” Két nappal később újabb tervről értesülhetünk az Alkotmány-ból: székesfehérvári német színházzá akarják átalakítani a Népoperát, és ezzel a ténnyel törlik az eredeti szerződésből azt a pontot, amely szerint „az előadások nyelve kötelezően magyar”.

A színház körüli botrányokat a Független Budapest 1915. július 21-i számában az egyik cikk címe is jól jellemzi: „A Népopera szennyese”. Az alcím: „Le kell vágni a tengeri kígyó fejét.” És az írás ezzel a megállapítással fejeződik be: „A legokosabb, amit a törvényhatósági bizottság ezúttal tehet, az, ha a Népopera tengeri kígyó-

jának örök időkre kitekeri a nyakát.” „A Tisza Kálmán tér fölött beborult az ég” — így kezdődik egy másik cikk az Élet című folyóiratban; „A Népopera csődje” című gúnyos hangú írás alacsony színvonalú kultúrát, brettlit, álnépies jelszavakat emleget. „Tehetségtelen, tehát olcsó ensemble”, „a díszletek lomtarba való ósdi és ízléstelen ócskaságok” — állapítja meg a cikk szerzője.

Bíráló cikkek, hosszas bizottsági értekezletek nyomán megszületett a terv: a Népopera RT, 1915. november 30-án följárta a színház használati jogát a tanácsnak, amely 1916 januárjában vissza is vette Márkus Dezsőtől; ezzel az 1911-ben megkötött szerződést fölbontották. Véglegesen a színházat 1916. március 6-án vette át Márkus Jenő tanácsnok, a Népopera új vezetője. A tanácsnok egy évvel később már azt jelenthette az első évadról a törvényhatósági bizottságnak, hogy nagyjából sikerült rendet teremtenie a Népopera házatáján. Filharmonikus hangversenyeket rendeztek, táncgyűntések léptek föl, a Vígyszínház és Sebestyén Géza társulata tartott előadásokat, és bemutattak két operát is — az egyiket Szenkár Jenő vezényletével — az új szezonban.

Márkus Jenő csak rövid ideig irányította a színházat, amelynek vezetésében előbb Beöthy László, majd 1917. szeptember 1-től négy éves szerződéssel Faludi Gábor váltotta föl. Faludi demokratikus programot hirdetett: a magasabb zenei kultúrát, a nemesebb műfajokat, mindenekelőtt az operát kívánta népszerűsíteni.

A Tanácsköztársaság rövid ideje alatt föllendülés jellemzi a színházat. A szokott operarepertoáron kívül két népszerű operett-bemutatót tartanak; felújítják Planquette Rip van Winkle című operettjét, valamint Chivot szövegével Edmond Audran Üdvöskéjét. Több vöröskatoná-estet is rendeznek a Városiban, így például 1919. március 29-én Huszkától a Lili bárónőt adják elő, április 5-én és 12-én Schubert Médijét, április 21-én pedig Thomas operáját, a Mignont.

A Tanácsköztársaság leverése utáni években ismét sűrűsödtek a fellegek a színház ege fölött. Az 1928-as évet 100 ezer pengő veszteséggel zárták, és a színügyi bizottság 1929. március 2-i ülésén Bánóczy László keserűen állapította meg: „Budapest valóságos színházi krach előtt áll. A lakosság elszegényedése, teherbíró képességének csökkenése, a rendkívüli időjárás, a járvány mind hozzájárultak ahhoz, hogy... két színház is a megszűnés veszélyével küzd, és a pillanatnyi szerencsétlenségeket csak azzal tudja elhárítani, hogy még a bérrel is adós marad... úgy, hogy az, amit a Városi Színháznál láttunk, az nem speciális jelenség, hanem az állami színházakat kivéve többé-kevésbé áll minden színházra.” Az ülésen — a gazdasági válságot is jellemzően illusztrálva — szóba kerültek a 4—5—6 pengős siralmas fellépti díjak, Wagner-főszereplők 60—70—100 pengős havi fizetései. Volt olyan színházi este, amelynek bevétele nem érte el a 200 pengőt. A zsákutcából úgy került ki átmenetileg a színház, hogy az 1930. augusztus 22-i üzemigazgatósági ülésen ismét Sebestyén Géza lett a vezetője.

Az ismert színész és színházi szakember 36 tagú állandó zenekart szerződtetett, 60 olcsó helyárrú népszerű operaelőadást és 30 vendégfellépést vállalt.

3.

Egyoldalúak volnánk, ha a Népopera, illetve a Városi Színház gyakori csődjét pusztán az elhibázott vezetéssel magyaráznánk. Nyilvánvaló, hogy az adósságokban, a bukásokban lényegesebb szerepet játszott először az első világháború, később pedig a kapitalizmus világméretű válsága. Hogy mennyire nem kizárólag a vezetés hibáztatható, azt jól jellemzi néhány tekintélyes művészeti törekvés, sőt, világnagyságok megjelenése a színházban.

A sok közül érdemes megemlíteni a világhírű táncosnő, Anna Pavlova föllépését. Pavlova 1914 májusában mutatkozott be a Népoperában, majd 1927 márciusában operaházi előadása mellett ismét táncolt saját társulatával a Városiban. De bemutatkozott a Városiban több együttes is: 1928 júniusában például a milánói Scala társulatát, 1936 áprilisában Adrian Boult vezényletével a BBC zenekarát, 1937 februárjában a párizsi Opera Comique teljes gárdáját láthatta-hallhatta a Városi Színház közönsége.

A világnagyságokon kívül ne feledkezzünk meg egy munkásmozgalmi nevezetességről sem: a Városi Színház adott helyet a Munkás Testvedő Egyesület előadásai számára is. 1929. március 3-án például Gergely Sándor bevezetője után Palasovszky Ödön, a magyar munkásmozgalmi kultúra egyik élharcosa konferált, majd az Alkohol-ellenes Munkásszövetség vegyes dal-kara, a „100%” című folyóirat és az MTE szavalókórusa lépett föl. De bemutatkoztak munkáspartolók is. Jemnitz Sándor, a neves zenekritikus a Népszavában megállapította: „Karének és testedzés a mi szemszögünkből nézve szoroson egybekapcsolódik, mint az egymást kiegészítő lelki és testi összetartozás egymást kiegészítő előmozdítója.” Egy későbbi, 1930. március 16-i matinéről, amelyen a Munka szavalókórusa és gyermektor-nászok mellett bemutatkozott Madzsar Alice mozgásművészeti csoportja is, a Muskáspart című folyóirat így számolt be: „A kultúra, a színház gazdasági nyomorúság okozta súlyos válságában üdítő jelenségként hatott a Városi Színházban megtartott ünnepélyünk, azzal a ténnyel, hogy a Munkás TE közönsége nemcsak hogy megtöltötte a Városi Színházat, de több százra tehető azoknak a száma, akik az előadás megkezdése előtt a lezárt pénztáraktól jegy nélkül távoztak.”

A 20-as és 30-as években — a Vígadóhoz hasonlóan — jelentős zenei események színhelye volt a Városi Színház. Aligha volt abban az időben a világnak olyan rangos énekes, hangszeres művésze, karmestere Gigliól Hubermanig és Toscaninig, aki ne lépett volna föl ebben az épületben. A teljesség igénye nélkül szólunk itt néhányukról. Benjamino Gigli Márkus Dezső vezényletével 1929. május 28-án a Toscában mutatkozott be. „Gigli diadalmos estéje a Városi Színházban” — ez volt Tóth Aladár beszámolójának

címe a Pesti Naplóban, amikor az olasz művész néhány hónappal később, 1929. október 3-án a Parasztbecsület Turridóját énekelte, a műsor második részében pedig koncertet adott.

A másik világhíró művész, aki meghódította a magyar színpadot is, Fjodor Saljapin volt. Először 1925. október 13-án dalestet adott. Két év múlva elénekelte Gounod Faustjának Mefisztóját; ebben a szerepben lépett föl a Városiban 1934 decemberében is, Pataky Kálmán társaságában. Közben 1929-ben bemutatkozott Massenet Don Quihotte-jának címszerepében, Komor Vilmos vezényletével. Tóth Aladárt idézzük: „Cervantes remekművéből Massenet rossz operát csinált, hogy a rossz operából korunk legnagyobb drámai énekese, Saljapin ismét remekművet varázsoljon elő.”

Jeritza Mária 1927-es óriási sikerű föllépése mellett valóságos zenetörténeti közhellyé lett a világhírű koloratúrszoprán-énekesnő, Amelita Galli-Curci bukása a Városiban, 1930. február 26-án. A művésznő a Traviatában énekelt, és a közönség várakozását csak növelték az 50–60 pengős mammothelyárak. Galli-Curci azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket; a bukáshoz hozzájárult az is, hogy a magával hozott olasz tenorista már az első felvonásban berekedt, és másnak kellett beugrania a helyére. Két nappal később második föllépése a Rigolettóban már lényegesen nagyobb sikert aratott.

A kor nagy karmesterei sorában említést érdemel Bruno Walter 1930-as vezénylete, majd 1934 húsvétján két hangversenye a Bécsi Filharmonikusok élén. Egy másik nevezetes esemény: a IX. szimfónia Toscaninival, a Bécsi Filharmonikusokkal és a Székesfevárosi Énekkarral 1934. október 22-én. Toscanini egyébként többször is dirigált azokban az években a Városiban: először 1930 májusában a New York-i Filharmonikusokat vezényelte; és szerepelt 1933-ban, majd 1935-ben is, utóbb ismét a Bécsi Filharmonikusokkal. A többi világhírű karmesterről csak röviden szólunk. Wilhelm Mengelberg először 1934-ben dirigált, majd 1941 elején öt koncertből álló Beethoven-ciklust adott. Az utolsó estén, február 10-én az akkor már — 1939-től — Magyar Művelődés Házának átkeresztelt intézményben a VIII. és a IX. szimfónia szerepeit a műsoron, Rigó Magda —Basilides Mária—Rösler Endre—Losonczy György négyesével. Furtwängler 1934 áprilisában, Ormándy Jenő az év májusában vendég szerepelt karmesterként, Vittorio de Sabata 1935 októberében vezényelt a Városiban. Még néhány nagy dirigens neve azokból az évekből: Reiner Frigyes — aki negyedszázaddal korábban a Népcsoportban kezdte pályáját —, Erich Kleiber, Felix Weingartner és Ernest Ansermet.

A nagy szolistaik közül Nathan Milstein hegedűművész 1930. november 26-án adott hangversenyt; a cselló Paganinije, Pablo Casals pedig Dohnányi Ernő vezényletével 1935. november 30-án Haydn és Schumann versenyműveit játszotta, valamint Bach egyik szólószonátáját. (Az Erkel Színház történetéhez tartozik, hogy a ma 96 éves nagy antifasiszta művész néhány évvel ezelőtt a színházban dirigensként mutatkozott be: A jászol című saját oratóriumát vezényelte.) Nevezetes esemény színhelye volt 1936 februárjában a Városi, amikor Edvin Fischer Bartók Béla társaságában Bach c-moll kétfőkezes versenyművét adta elő. Még nagyszerűbb lehetett 1937-ben az a trió, amelynek tagjai Edvin Fischeren és Bartókon kívül Dohnányi Ernő voltak; Bachnak három, zongorára és vonószekarra komponált versenyművét adták elő. Végül a világhírű szolistaik sorában megemlíthetjük Cortot-nak 1938-as és Huberman-nak 1939-es koncertjét; ez utóbbi karmestere az akkor még ifjú Ferencsik János volt.

Pompás hangversenye, operaelőadások, majd a 30-as évek végétől Majorné Papp Mariska rendezésében emlékeztető ifjúsági előadások mellett szólni kell még egy nevezetes és sokat vitatott produkcióról, a Gyöngyös Bokrétáról. Paulini Béla, a Hány János egyik szövegírója szervezte meg ezt a műsort a Néprajzi Múzeum támogatásával, először 1931-ben. Attól kezdve minden év Szent István-napján falusi művészcsoporthoz jöttek föl vendég szereplésre a Városiba. Mórincz Zsigmond „Östehetségek a színpadon” címmel közölt róluk méltató írást; de a Gyöngyös Bokrétát a baloldali részről sok jogos támadás érte a valóságos népművészetet meghamisító álnépiesége miatt.

Az igazságot a Gyöngyös Bokrétáról a neves néprajztudós, dr. Györffy István írta meg 1937-ben az Ethnographia című folyóiratban. Arra utalt, hogy a jószándékot sok helyen eltorzította az iskolázatlan helyi rendezők „belesegítése”, akik az eredeti népművészetet saját „fantáziájukkal” toldották meg. „Ez a hagyomány rovására elburjánzó sok hiba nem a népet terheli, hanem a laikus helyi rendezőket, akik... jobban akartak a hagyományokhoz érteni, mint maga a nép” — írta.

Végül a Magyar Művelődés Háza felszabadulás előtti történetének van egy munkásmozgalmi szempontból fontos eseménye. A nyilasok 1944. december 3-án nagygyűlést rendeztek a színházban, és a kommunista Marót-csoport a gyűlés előtt időzített trikettő-csomagokat helyezett el több földszinti és emeleti páholyban. A robbanás következtében meghalt az újpesti nyilas főkörzetvezető is, és ennek a bátor

Bernáth Aurél freskója az emeleti társalgóban

A nézőtér — szünetben. Siklós Péter felvételei

akciónak az eredménye volt, hogy attól kezdve a nyilasok nem mertek hivatalos gyűlést rendezni sehol sem az országban.

4.

1945. május 25-én azt jelentette a Magyar Nemzet, hogy a főváros előbb renováltatja, majd júniusban saját kezelésében meg is nyitja a Városi Színházat. Egy évvel később Pakots György a Képes Figyelőben már újabb tervekről tudósít. „Színház lesz, de mozi marad a Városi Színház” — hirdeti a cikk címe, arra utalva, hogy korábban — a rentabilitás érdekében — gyakran tartottak itt mozielőadásokat. Azt írta Pakots: „A Városi Színház épülete nem öregbítette azoknak a dicsőségét, akik építették. Már megnyitása napján megbukott, mint «népopera». Kiderült, hogy az akusztikája rossz. . . Színpada szűknek bizonyult, berendezése korszerűtlennek. Még varietének sem volt jó.” A cikk beszámolt a színház átépítésének terveiről, amelyeknek kidolgozásával Kozma Lajos műépítész biztáék meg, a színpad technikai átalakítására pedig Tolnai Pált, az állami színházak scenikai főfelügyelőjét kérték föl. A tervekből — tudomásunk szerint — akkor csak nagyon kevés realizálódhatott, vagyis nem sikerült átalakítani a nézőteret, sem az alagsorban 500 személyes mozi létesíteni.

Noha a Városi Színház akusztikája változatlanul rossz volt, a Vigadó megsemmisülése miatt csak itt lehetett nagyobb szabású koncerteket tartani. Így került sor 1946-ban az első jelentős szovjet vendégművész, Emil Gilelsz zongoraestjére a Magyar—Szovjet Társaság rendezésében. Egy évvel később a hosszabb ideig nálunk vendégeskedő Klemperer vezényelte a Városiban Händel, Mozart és Beethoven műveit. 1949 februárjában a Szovjet Hadsereg ének- és táncgyűjtése mutatkozott itt be.

A színháznak önálló, pontosan körülhatárolt funkciója mindaddig nem volt, amíg az Operaház 1951-ben saját kezelésébe nem vette. De előbb kisebb átépítésre került sor: 1950—51-ben Kaufmann Oszkár, a híres színház-építész megnövelte a színpad mélységét, átépítette a proscéniumot, kibővítette a díszlettárat. A színháznak régóta vajdó gondját, a rossz akusztikát dr. Tarnóczy Tamás fizikus tervei alapján javították meg.

1951 ősztén tehát az Operaház tulajdonába került az akkor Erkelről elnevezett színház. Ettől kezdve — a kulturális forradalom elvitathatatlan vívmányaként — pontosan még kétszer annyian hallgathattak Budapesten operaelőadást, mint korábban. Az első néhány év az Erkel Színház igazi fénykora volt: új rétegek ismerkedtek meg az opera műfajával, és igazából nép-

opera most lett ez a zenei intézmény. Ugyanakkor a színház változatlanul helyet adott jelentős hangversenyeknek is. Bach- és Händel-oratóriumok, hatalmas zenekari és kórus-apparátusra komponált művek csendültek föl ezekben az esztendőkből is a színpadon.

A nagy igénybevétel még jobban aláhúzza azt a tényt, hogy ebben a formájában nem lehet már fenntartani az Erkel Színházat. Az 1959 nyarán megkezdett átépítés irányítója, dr. Kotsis Iván, a KÖZTI mérnöke a Magyar Építőművészet 1968. januári számában utalt az átépítés előzményeire és okaira is. Annak idején az volt a cél, hogy minél olcsóbb helyárakat biztosítsanak; ennek megfelelően takarékoskodtak az építési költségekkel, például a művészeket és a közönséget kiszolgáló helyiségekkel is. Az átépítéssel ezeket a hiányzó helyiségeket kellett pótolni. Az eredeti főbejárati homlokzat elé 13 méter széles előépítmény került, tágas külső bejárati csarnokkal, és az innen bevezető belső előcsarnokkal. Az első emeleten 420 négyzetméter nagyságú, két emelet magasságú társalgó-büfé épült, a második emeleten galériszerű folyosó, a harmadikon pedig kisebb társalgó, ahonnan kijárat vezet a tetőteraszra.

Az építkezések 1961 ősziéig tartottak, miközben bent folytak az előadások. Az átépült Erkel Színházban 1961. szeptember 18-án nyitották meg ünnepélyesen a Budapesti Művészeti Heteket. Ernest Ansermet Bartók Zenéjét és Liszt Faust-szimfóniáját vezényelte. Azóta is ebben a színházban rendezik meg a nagy kulturális és politikai eseményeket, nemzeti ünnepeink reprezentatív műsorait.

A valaha 3200 személyesre tervezett, később 2500 nézőt befogadó színháznak az átépítés óta 2316 ülőhelye van. Külön ének- és zenekar működik az épületben, amelyet körülbelül 130 tagú személyzet szolgál ki. Az épület Bernáth Aurél két freskójával gazdagodik, az első emeleti társalgóban. Az első, amely a Szentivánéji álom című mű részletét ábrázolja, elkészült már, és dolgozik a Mester a Tragédiát jelképező, másik freskóján is.

Ennyi átépítés, renoválás ellenére, az Erkel Színház jelenlegi állapotában mégsem tudja teljesen betölteni egy népopera feladatát. Nézőtere ugyan nagy, de kicsi a színpada, és semmiféle próbaszínpaddal, balett-teremmel, elegendő öltözővel nem rendelkezik. Ezen a helyzeten a közeljövőben — hallottuk az információt — változtatni akarnak. Jelenleg a tervek elkészítésénél tartanak. A tervek megvalósítását — mindenekelőtt a hátsó traktusnál egy toldaléképület emelését — az sürgeti, hogy amennyiben sor kerül az Operaház régóta esedékes rekonstrukciójára, ezalatt a társulat csak az Erkel Színházban fog föllépni.